

Neophodno osigurati ravnopravnost službenih jezika BiH

Inicijativa za monitoring evropskih integracija Bosne i Hercegovine i Koalicija za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje upozoravaju na opasnost politizacije pitanja naziva službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno drugačiji tretman jednog službenog jezika u odnosu na drugi jezik u praksi i radu zvaničnih institucija Republike Srpske. Presude Ustavnog suda Bosne i Hercegovine nas upućuju na konstitutivnost i ravnopravnost službenih jezika konstitutivnih naroda, a Opšti okvirni Sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, koji u članu 11. navodi da je sam sporazum potpisan na „bosanskom, hrvatskom, engleskom i srpskom jeziku“, čime su strane potpisnice zvanično prihvatile naziv bosanskog jezika.

Izbjegavanje imenovanja tri jezika po nazivima, već ih nominirajući kao jezici „bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda“ u Ustavu Republike Srpske, predstavlja zaobilazanje cilja presude Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti naroda, no čak i prihvatajući uspostavljeni standard ovom odredbom, vidimo da se u praksi na ovakav način pristupa samo „jeziku bošnjačkog naroda“, dok se „jezik srpskog naroda“ nominira kao „srpski jezik“ u službenoj komunikaciji institucija RS.

Jezici konstitutivnih naroda neravnopravno su zastupljeni, kako u formalnim elementima, poput imenovanja u Nastavnom planu i programu, tako i u praksi kroz štampanje udžbenika na isključivo jednom jeziku, te, često, neravnopravnom odnosu pri isticanju natpisa, naziva i drugih informacija u obrazovnom sistemu.

Istovremeno osuđujemo sva nastojanja koja mogu produbiti segregaciju i diskriminaciju u sistemu osnovnog obrazovanja, ali tražimo da institucije priznaju temeljno pravo koje proizlazi iz principa konstitutivnosti naroda, koje se tiču ravnopravne upotrebe i položaja jezika konstitutivnih naroda kao službenih jezika čiji su nazivi utvrđeni kroz praksu, lingvističke kriterije i postavljene pravne standarde. Svaki pokušaj daljeg politiziranja pitanja jezika, dovest će u pitanje praktične kapacitete Bosne i Hercegovine, te njenih entiteta, da pristupi procesu pregovora sa Evropskom unijom, prvenstveno na bazi zaštite ljudskih prava i građanskih sloboda, a zatim i vrijednosno, šaljući poruku da pojedine institucije nisu spremne prihvatiti toleranciju različitog kao jednog od stubova osnivanja i postojanja Evropske unije.

Sarajevo, 05.10.2015. godine